

Uniwersytet w Białymstoku

Wydział Prawa

Streszczenie rozprawy doktorskiej

mgr Renata Tanajewska

4 grudnia 2015 r.

Tematem rozprawy doktorskiej jest „Charakter prawny zarządu w spółce akcyjnej”. Podstawą wyboru tematu rozprawy doktorskiej, dotyczącej pozycji prawnej zarządu spółki akcyjnej w świetle prawa polskiego, jest obecna w judykaturze i literaturze z zakresu omawianego zagadnienia rozbieżność w rozumieniu pojęcia kompetencji zarządu do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacji.

Tezą rozprawy doktorskiej jest założenie, że zadania zarządu spółki akcyjnej w zależności od celu działania spółki, jak również uwarunkowań gospodarczych, ekonomicznych, czy prawnych, ulegają ciągłym zmianom, w konsekwencji nie występuje możliwość ustalenia stałych obowiązków zarządu. Wszelkie czynności prawne, zmierzające do konkretyzacji zakresu działalności zarządu spółki akcyjnej powodują ograniczenie normy kompetencyjnej zawartej w treści art. 368 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

Główne wątki rozprawy doktorskiej zmierzają do udzielenia odpowiedzi na pytania badawcze. Pytanie główne brzmi: Czy zmienna pozycja prawna zarządu i członków zarządu spółki akcyjnej ma wpływ na charakter prawny zarządu? Pytania pomocnicze, zmierzające do udzielenia odpowiedzi na pytanie główne, stanowią komplet następujących zagadnień: Jakie są kierunki interpretacji pozycji prawnej zarządu spółki akcyjnej w k.s.h.? Jaka jest pozycja prawna zarządu spółki akcyjnej (w tym także członków zarządu) w prawie zamówień publicznych? Jaki wpływ na pozycję prawną zarządu spółki akcyjnej (w tym także członków zarządu) ma wykorzystanie tzw. zarządu outsourcingowego? Na czym polega stałość kompetencji i celów działania zarządu spółki akcyjnej? Czym objawia się zmiana pozycji prawnej zarządu spółki akcyjnej? Dlaczego pozycja prawna zarządu i członków zarządu spółki akcyjnej określona w art. 368 k.s.h. ma zmienny charakter, w zależności od podejmowanych działań gospodarczych i inicjatyw kapitałowych? Z jakimi problemami praktycznymi wiąże się brak stałości zadań zarządu spółki akcyjnej?

Charakter prawny zarządu spółki akcyjnej określony jest w treści art. 368 k.s.h. Przepis ten okazuje się niejednoznaczny i niewystarczający do wskazania pozycji prawnej zarządu w kontekście wielu aktów wewnętrznych tworzonych w spółce akcyjnej: uchwał, regulaminu pracy zarządu, zaleceń rady nadzorczej, zarządzeń prezesa zarządu spółki.

Praktyka prowadzenia działalności gospodarczej przez spółkę akcyjną, ukazuje stosowanie regulaminów celem uporządkowania i usystematyzowania zadań zarządu lub jego członków. Należy podkreślić, że taki zabieg nie wywołuje skutków prawnych w stosunku do osób trzecich.

Problemem badawczym rozprawy staje się zatem ustalenie, jaką faktyczną i prawną pozycję posiada zarząd w spółce akcyjnej przez pryzmat posiadanych kompetencji – z jednej strony, z drugiej natomiast - wykonywanych zadań. Przedstawiciele doktryny nie podejmują próby wyodrębnienia z pojęcia „kompetencji”, terminu „zadań”, czy „zadaniowości” zarządu. W konsekwencji, w praktyce gospodarczej wykształcono własne metody wyodrębnienia zadań i dostosowania pozycji zarządu do charakteru prowadzonej działalności gospodarczej.

Pierwszy rozdział zatytułowany jest: „Pozycja prawna zarządu w spółce akcyjnej” i ma charakter wprowadzający do zagadnienia zarządu spółki akcyjnej. Przedstawione są w nim przede wszystkim cechy spółki akcyjnej, które mają podkreślić jej specyfikę w odniesieniu do pozostałych możliwych form organizacyjno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej. W pierwszym rozdziale autorka poszukuje odpowiedzi na pytanie, jaką strukturą organizacyjną, czy korporacyjną kieruje zarząd spółki akcyjnej.

Drugi rozdział zatytułowany „Zarząd spółki akcyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych”, stanowi podstawę analityczną do pozostałej części rozprawy. Omówiono w nim normy prawa handlowego, zasady ich stosowania i odstępstwa od zasad prawnych wypracowanych w praktyce prowadzenia działalności. Celem tej części pracy było zaprezentowanie roli zarządu, podstaw jego funkcjonowania oraz usytuowania logistycznego w strukturze spółki akcyjnej. W drugim rozdziale autorka poszukuje odpowiedzi na pytanie, jaka jest pozycja prawna zarządu spółki akcyjnej (w tym także członków zarządu) w świetle przepisów k.s.h.

W trzecim rozdziale zatytułowanym „Pozycja prawna zarządu spółki akcyjnej a zastosowanie prawa zamówień publicznych”, badany jest wpływ procedur zamówień publicznych na rolę zarządu spółki akcyjnej na etapie ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego i na etapie jego realizacji. Autorka rozważa, jaka jest pozycja prawna zarządu spółki akcyjnej (w tym także członków zarządu) w prawie zamówień publicznych. W rozdziale tym stawiana jest teza uzupełniająca, konieczna do wyłonienia dodatkowej problematyki związanej z procesem zarządzania spółką przy realizacji zamówień publicznych. Tezą tą jest: Każdy zamawiający, będący spółką akcyjną, ma obowiązek stosowania przepisów p.z.p., jednakże nie każda spółka akcyjna jest zamawiającym w rozumieniu przepisów p.z.p.

W czwartym rozdziale zatytułowanym „Zarząd spółki akcyjnej a problematyka outsourcingu” dokonano analizy struktury umowy outsourcingu i możliwości jej zastosowania przy zarządzaniu spółką akcyjną. Pojawia się wówczas wątpliwość, czy możliwe jest zastosowanie nieograniczonego outsourcingu, tj. ustanowienie zarządu zewnętrznego, czy też

konieczne jest powołanie do zarządu osób niezwiązanych z outsourcingodawcą. Autorka poszukuje odpowiedzi na pytanie, jaka jest pozycja prawna zarządu spółki akcyjnej (w tym także członków zarządu) przy umowie outsourcingu.

W ostatnim rozdziale zatytułowanym „Konkluzje podsumowujące” zaprezentowano podsumowanie, wnioski końcowe oraz szczegółowy opis przeprowadzonych badań. Autorka próbuje w nim odpowiedzieć na dwa pytania: czym są zadania i cele działania zarządu spółki akcyjnej oraz od czego zależy zmiana pozycji prawnej zarządu spółki akcyjnej.

Renata Tomaszewicz